

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

DOLNÁ ŽDAŇA

Z A D A N I E



Október 2021

Základné údaje

- Názov dokumentácie:** Územný plán obce Dolná Ždaňa – Zadanie
- Obstarávateľ dokumentácie:** Obec Dolná Ždaňa
v zastúpení: Mgr.Andrea Murgašová, starostka obce

prostredníctvom odborne spôsobilej osoby
podľa § 2a Zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:
Ing. arch. Miroslava Valková registr. číslo: 300
- Spracovateľ dokumentácie:** ArchUrb s.r.o., Š. Moyzesa 9585/41, 960 01 Zvolen
Ing. arch. Beáta Mikušová, autorizovaný architekt

Obsah

1.	DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	4
2.	URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA ÚZEMIA	4
3.	VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA.....	5
4.	POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU NA ÚZEMIE OBCE VRÁTANE VÝSTUPOV ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI	6
5.	ZHODNOTENIE VÝZNAMU OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA.....	10
6.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA	11
7.	ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNÓZY	11
8.	OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU OBCE	15
9.	OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU OBCE	16
10.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA	16
11.	POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV, CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A NA ZABEZPEČENIE EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA.....	23
12.	POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA	26
13.	POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE NAJMÄ ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI, CIVILNEJ OCHRANY OBYVATELSTVA	28
14.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA OBCE S PRIHLIADNUTÍM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA VRÁTANE POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSOBAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU	28
15.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY A VÝROBY	29
16.	POŽIADAVKY Z HĽADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, PRÍPADNE URČENIE POŽIADAVIEK NA HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	30
17.	OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV	33
18.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA OBCE, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ ÚZEMNÝM PLÁNOM ZÓNY.....	33
19.	POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA	33
20.	POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY	34
21.	POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU DOKUMENTÁCIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	34

1. Dôvody pre obstaranie územného plánu

Obec Dolná Ždaňa nemá vypracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu.

Dôvodom pre obstaranie nového územného plánu obce je aktuálna potreba premietnuť súčasné i predpokladané rozvojové zámery obce do komplexného územnoplánovacieho dokumentu s právnou záväznosťou a premietnuť zámery z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ako aj nutnosť zosúladiť tieto zámery s požiadavkami rozvojových a plánovacích dokumentov na úrovni nadradených dokumentov strategického charakteru na celoštátnej, regionálnej a lokálnej úrovni. Obec eviduje väčší počet žiadostí o výstavbu rodinných domov a potrebuje nástroj na usmerňovanie tohto rozvoja.

2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia

Cieľom spracovania Územného plánu obce Dolná Ždaňa je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v súlade s princípmi udržateľného rozvoja, podľa ustanovení § 1 Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v súlade s ochranou životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia. Hlavným cieľom ÚP obce Dolná Trnávka je vytvoriť predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností na území obce, hlavne:

- premietnuť a rešpektovať záväznú časť ÚPN VÚC Banskobystrického kraja v znení jeho doplnkov a zmien týkajúcu sa riešeného územia,
- získať právne záväzný dokument usmerňujúci rozvoj obce na základe zohľadnenia spoločenských podmienok, prírodných hodnôt a územnotechnických podmienok a odborných stanovísk na základe dohody všetkých zainteresovaných subjektov,
- zabezpečiť ďalší rozvoj obce v stanovenom rozsahu návrhom najvhodnejších rozvojových plôch, - stanovenie zásad funkčného využitia plôch tak, aby nedochádzalo k nežiaducim kolíziám jednotlivých funkcií,
- stanoviť zásady rozvoja hospodárskych aktivít vo vzťahu k zachovaniu environmentálnych hodnôt,
- stanoviť limity využitia územia v súlade s prírodnými podmienkami a potrebu vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, ochranu prírodného dedičstva, charakteristický vzhľad krajiny, na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- vzájomnou koordináciou činností v území zabezpečiť účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na rozvoj technického vybavenia územia,
- vymedziť plochy pre verejnoprospešné stavby.

Z hľadiska súčasných rozvojových potrieb vyplynuli nasledovné požiadavky na funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia obce:

- ustanoviť zásady priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, navrhnuť nové plochy pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, športu a rekreácie a výroby,
- navrhnuť dopravné napojenie nových navrhovaných funkčných plôch na existujúci systém komunikácií vo vzťahu na nadradenú dopravnú sieť európskeho a celoštátneho významu,
- navrhnuť riešenia statickej dopravy v plochách občianskej vybavenosti a tam kde to je z hľadiska potrieb obce žiaduce,
- navrhnuť potrebnú technickú infraštruktúru pre rozvojové plochy aj v existujúcej zástavbe o podľa potrieb rozvoja,
- navrhnuť revitalizáciu verejných priestranstiev, plôch zelene v zastavanom území a vodného toku a brehových porastov v zastavanom území obce.

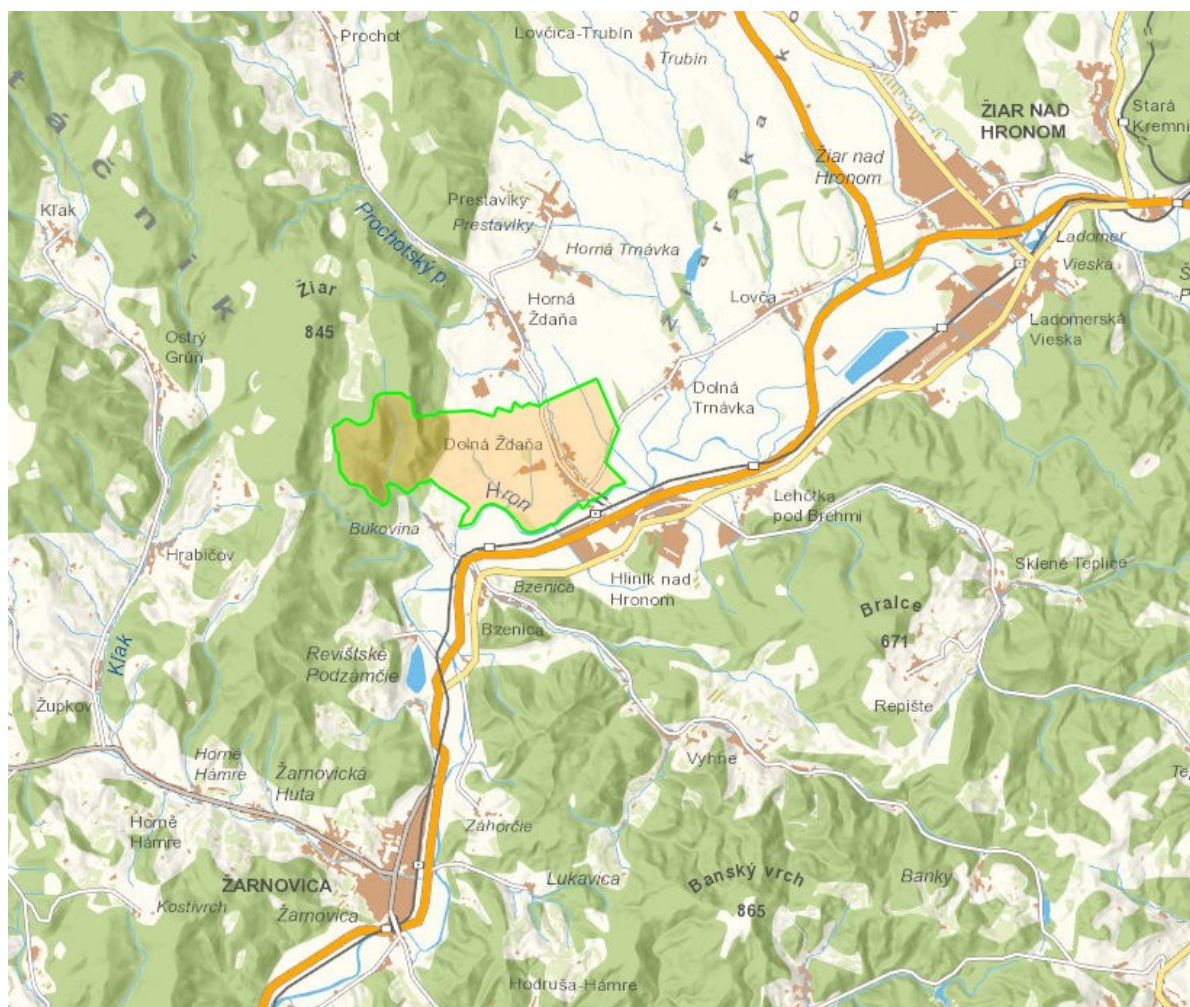
Pri spracovaní územného plánu sa využíva ustanovenie § 21 ods.2 zákona č. 50/1976 v znení neskorších predpisov - koncept územného plánu obce netreba vypracovať, ak ide o územný plán obce, ktorý rieši územie s menej ako 2000 obyvateľmi. Variantné riešenia sa neuplatňujú. Návrhovým obdobím bude rok 2045.

3. Vymedzenie riešeného územia

Obec leží v Banskobystrickom kraji okrese Žiar nad Hronom. Vzdialenosť od okresného mesta Žiar nad Hronom je 10 km. Obec patrí do Pohronského prírodno-sídelného spádového regiónu, Žiarskeho subregiónu a Žiarskeho mikroregiónu. Obec je tvorená jedným katastrálnym územím, k 31.12.2019 v obci žilo 856 obyvateľov, jej rozloha 816,8990 ha. Nadmorská výška stredu obce je 235 m n. m., priemerná hustota je 104,78 obyv./km², čo je porovnateľná hustota osídlenia s priemernou hustotou osídlenia Slovenska (111,23 obyv./km²).

Územie obce pozostáva z jedného katastrálneho územia, ktorým je katastrálne územie Dolná Ždaňa a urbanisticky z kompaktného zastavaného územia a ostaného územia obce.

Obec susedí s nasledovnými katastrálnymi územiami: Dolná Trnávka, Horná Ždaňa, Bukovina, (obec Bzenica), Bzenica, Hliník nad Hronom.



Zdroj: www.zbgis.skgeodesy.sk

Geomorfologické podmienky

Územie patrí do subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské Stredohorie, celku Vtáčnik a Žiarska kotlina.

Z geomorfologického hľadiska predstavuje najvýchodnejšia časť katastra hornatinový reliéf, väčšinu katastra tvorí reliéf kotlinových pahorkatín, niva Hrona reliéf rovín a nív. Reliéf vo východnej časti predstavuje silne členitú nižšiu hornatinu, južná časť v nive Hrona horizontálne rozčlenenú rovinu a ostatná časť katastra zasahujúca do Žiarskej kotliny stredne a mierne členitú pahorkatinu.

Pohorie Vtáčnik je sopečného pôvodu a jú súčasťou vulkanického Slovenského Stredohoria.

Klimatické podmienky

Katastrálne územie zasahuje do dvoch klimatických oblastí. Severozápadná časť zasahuje do mierne teplej oblasti, ostatná časť do teplej klimatickej oblasti. Severozápadná časť patrí do okrsku mierne teplého, mierne vlhkého, pahorkatinového až vrchovinového, s priemernými teplotami, v júli nad 16⁰, index zavlaženia 0 až 60. Ostatná časť katastra predstavuje okrskok mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový, s teplotami v januári do – 3⁰ C, v júli nad 16⁰ C, index zavlaženia 60 až 120.

Hydrologické podmienky

Riešené územie spadá do čiastkového povodia rieky Hron 4 -23.

Katastrálnym územím obce Dolná Ždaňa preteká vodný tok Hron. Predmetný tok je v správe SVP, š. p. OZ Banská Bystrica. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je vodný tok Hron zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Ostatné vodné toky pretekajúce katastrálnym územím obce Dolná Ždaňa sú zaradené medzi drobné vodné toky a sú v správe SVP, štátny podnik. Drobný vodný tok Biely potok patrí do správy Lesov SR, štátny podnik.

4. Požiadavky vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územie obce vrátane výstupov zo záväznej časti

Požiadavky vyplývajúce z návrhu ÚPN VÚC Banskobystrický kraj na územie obce.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre Územný plán obce Dolná Ždaňa je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj schválený vládou SR uznesením č. 394 z 9. júna 1998, VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2004 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. decembra 2004, Zmeny a doplnky č. 1/2007 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 222/2007 zo dňa 23. augusta 2007, Zmeny a doplnky 2009 schválené uznesením č. 94/2010 dňa 18. júna 2010 a Zmeny a doplnky 2014, schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 84/2014 dňa 05.12.2014 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 27/2014.

Tento dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu.

Záväzná časť riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa „Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj“ je záväzným dokumentom pre riešenie ÚPN obce Dolná Ždaňa v rozsahu katastrálneho územia.

1.1. I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry
 - 1.4 Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia
 - 1.4.3. podporovať ako ťažiská osídlenia tretej úrovne, prvej skupiny :
 - žiarske ťažisko osídlenia,
 - 1.7 V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom
 - 1.7.1 podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na

- integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,
- 1.7.2 zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
 - 1.7.3 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
 - 1.7.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
 - 1.7.5 vytvárať ekonomické a územnotechnické podmienky pre zachovanie charakteristického rozptýleného osídlenia v južnej a centrálnej časti územia Banskobystrického kraja ako špecifického a rovnocenného typu sídelnej urbanistickej štruktúry Slovenska.
2. V oblasti hospodárstva
- 2.1 Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,
 - 2.1.2 podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať.
 - 2.2 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
 - 2.2.1 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou,
 - 2.2.4 rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
 - 2.2.7 vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva, prioritne v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného odchovu hospodárskych zvierat, v súlade s ochranou životného prostredia a zdravou výživou,
 - 2.2.10 stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu, aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia.
 - 2.4 Regionálny rozvoj
 - 2.4.4 vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,
 - 2.4.5 podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov,
3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky
- 3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu
 - 3.2.3. podporovať vytváranie pohybových, relaxačných a vedomostno-poznávacích aktivít v záujmových územiach miest,
 - 3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,
 - 3.15 vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny,
 - 3.15 využiť bohatý kultúrno-poznávaci potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu,
 - 3.18 Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu
 - 4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny,
 - 4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.
 - 4.6. Rešpektovať, pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.
 - 4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).
 - 4.11 zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
 - 4.12 Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.
 - 4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
 - 4.17. Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva
 - 5.5 Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu.
 - 5.12 Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinnou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.
 - 5.17 Nové trasy nadradenej dopravnej infraštruktúry (cesty R, cesty I. triedy) a nadradenej technickej infraštruktúry (celoštátneho a regionálneho významu) navrhovať a realizovať, pokiaľ je to priestorovo možné, mimo pamiatkového územia pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.
6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry
 - 6.1 V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry
 - 6.1.1.2. vybudovať súbežnú cestu s R1 v úseku hranica Nitrianskeho kraja – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Budča – Kováčová (x I/69) pre dopravu vylúčenú z R1;
 - 6.1.1.3. úseky, kde nová trasa R1 opúšťa trasy pôvodných ciest I/65, I/50 a I/69 rekonštruovať a využiť pre trasu súbežnej cesty s R1,

- 6.1.38. pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás,
- 6.1.46. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest,
- 6.1.47. zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich výhľadové šírkové usporiadanie
- 6.9. V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy
 - 6.9.1. podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy,
 - 6.9.2. podporovať tvorbu plánovacích a strategických dokumentov integrujúcich cyklistickú dopravu na regionálnej úrovni,
 - 6.9.3. podporovať tvorbu projektových dokumentácií a generelov pre cyklistickú dopravu a realizáciu cyklistickej infraštruktúry,
 - 6.9.4. podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás.
- 7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry
 - 7.1 Vodné hospodárstvo
 - 7.1.8. vytvárať územnotechnické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona, Ipľa a Slanej; úpravy na vodných tokoch realizovať tak, aby neboli dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou,
 - 7.1.10 zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd)) v aglomeráciách nad 10.000 ekvivalentných obyvateľov do 31.12.2010 a v aglomeráciách od 2.000 - 10.000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2.000 EO, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia do 31.12.2015 v súlade s platnou legislatívou, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,
 - 7.1.11 postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov,
 - 7.1.12 v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu,
 - 7.1.13 v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,
 - 7.1.14 akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, pásma ochrany prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,
 - 7.1.15 rešpektovať Plány manažmentu povodia, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipeľ, Slaná), ktoré určujú úlohy :
 - v oblasti nakladania s povrchovými a podzemnými vodami s cieľom ich udržateľného využívania,
 - na zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,
 - na zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,
 - pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd.
 - 7.2 Zásobovanie elektrickou energiou
 - 7.2.3 rezervovať koridor na výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Ždaňa - Rz Medzibrod - Rz Prečerpávacia vodná elektráreň Ipeľ (PVE Ipeľ) - Rz Rimavská Sobota,
 - 7.2.11 pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane

- prírody a krajiny,
- 7.2.12 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy.
- 7.3 Zásobovanie plynom a teplom
- 7.3.1 prednosťou využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,
- 7.3.2 ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,
- 7.3.3 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,
- 7.3.5 podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom.
- 7.4 Pošta a telekomunikácie
- 7.4.2 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.
- 7.6 Odpadové hospodárstvo
- 7.6.1 budovať integrovaný systém nakladania s odpadmi v zmysle návrhov v smernej časti územného plánu, vytvárať vhodné územno-technické predpoklady pre rozvoj a budovanie potrebnej kapacity zariadení na znehodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,
- 7.6.2 v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov.
9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia
- 9.3 Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako
- 9.3.2 ochranu vodárenských tokov a ich povodií podľa vyhlášky MP SR č. 525/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú vodárenské toky, ich povodia a vodohospodársky významné toky,
- 9.3.3 ochranu vodárenských zdrojov podľa § 32 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.
- 9.3.6 ochranu vôd v zraniteľných oblastiach.
- 9.10. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.
- 9.11 Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

1.2. II. Verejnoprospešné stavby

8. Zásobovanie elektrickou energiou

8.2. rezervovanie koridoru pre pripravované 2 x 400 kV prenosové vedenie pre Rz 400/110kV Medzibrod cez Hiadeľskú dolinu po Rz Medzibrod,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 a nasl. §§ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia

Na základe administratívno-správneho členenia SR z roku 1996 je obec Dolná Ždaňa zaradená do okresu Žiar nad Hronom, kraj Banskobystrický. Z prírodného hľadiska leží v Žiarskej kotline a v nive Hrona, do ktorého sa v katastrálnom území vlievajú Prochotský potok a Mlynský potok. Je súčasťou mikroregiónu Hlinické Pohronie.

Podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska (KURS) a Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ÚPN VÚC BB) patrí obec do rozvojovej osi prvého stupňa, do nitriansko-pohronskej rozvojovej osi: Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen, v ťažisku osídlenia tretej úrovne, prvá skupina - žiarske ťažisko osídlenia. Podpora ťažísk osídlenia ako rozvojových sídelných priestorov vytvára ich funkčnú komplexnosť so zohľadnením ich regionálnych súvislostí. Podpora budovania rozvojových osí je v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.

Dopravne je napojená na dopravný systém cestou III. triedy č. 2495 s napojením na cestu I/65 v obci Hliník nad Hronom.

Obec je urbanisticky kompaktná, tvorená uličnou zástavbou dvoch hlavných ulíc v severojužnom smere. Kolmo na hlavnú urbanistickú a kompozičnú os je napojený areál bývalého poľnohospodárskeho družstva západne od zástavby obce a východne od hlavnej zástavby obce je zástavba rodinných domov z konca minulého storočia a troch nájomných bytových domov zrealizovaných pred 12-mi rokmi.

Obec je dobre dopravne dostupná, nakoľko vo vzdialenosti 1,6 km je napojená cestu I. triedy I/65, po ktorej je veľmi dobrý prístup na rýchlostnú cestu R1 (cca 6 km na západ alebo východ).

6. Požiadavky na riešenie záujmového územia

Záujmovým územím je katastrálne územie a jeho vzťahy k susedným obciam (katastrálnym územiám), ktoré navzájom súvisia z hľadiska administratívno-správneho a sú prepojené dopravnou a technickou infraštruktúrou a prvkami krajiny štruktúry. Tieto väzby ovplyvňujú občianske vybavenosť a sociálne vzťahy.

Z hľadiska rozvoja cestovného ruchu je mikroregion Hlinické Pohronie a okolie zaujímavý pre jeho prírodný potenciál, s možnosťami hlavne pre turistické a cykloturistické trasy, v zime pre rekreačné bežecké a zjazdové lyžovanie.

Riešené územie predstavuje územie obce Dolná Ždaňa. Zastavané územie obce Dolná Ždaňa bude riešené v M 1:5000, územie obce bude riešené na mapových podkladoch v M 1:10 000.

7. Základné demografické údaje a prognózy

7.1. Zloženie a vývoj počtu obyvateľstva

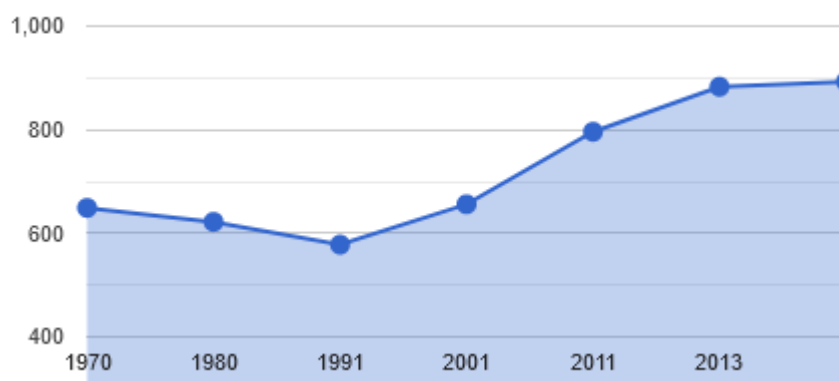
Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje viaceré procesy prebiehajúce na úrovni obce a sú odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien. Obec Dolná Ždaňa sa zaraďuje medzi malé obce s počtom obyvateľov do 1000. K 31.12.2019 tu žilo 856 obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľov mal kolísavú tendenciu. Túto skutočnosť ovplyvnila aj skutočnosť, že obec bola v minulosti zaradená medzi zánikové obce, čo znamenalo, že stavebný rozvoj sa sústreďoval do obce Hliník nad Hronom a okresného mesta Žiar nad Hronom.

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva (2001)
rýchlo rastúca	nad 5 %
pomaly rastúca	3 - 5 %
Stagnujúca	-2 - +2 %
Regresívna	pod -2 %

Index vývoja poukazuje na mierne rastúci stav obyvateľstva, len v období 1980 -1991 bol v obci zaznamenaný úbytok počtu obyvateľov

Prehľad počtu obyvateľov:

Rok	1980	1991	2001	2011	2013	2017	2019
Počet obyvateľov	622	578	656	796	883	893	856



Zdroj:www.sodbtn.sk

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

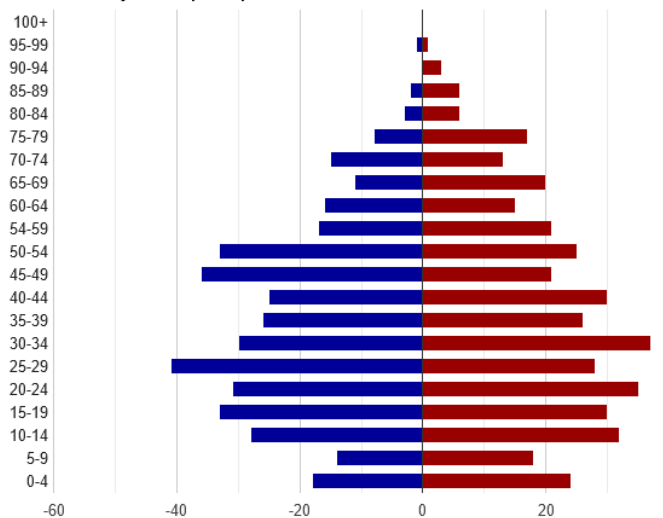
- predproduktívny vek 0 -14 rokov,
- produktívny vek muži 15 - 69 rokov, ženy 15 – 54 rokov,
- poproduktívny vek muži 69 a viac rokov, ženy 55 a viac rokov.

Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia

Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia

kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	18	24	42	-6
5 - 9	14	18	32	-4
10 - 14	28	32	60	-4
15 - 19	33	30	63	3
20 - 24	31	35	66	-4
25 - 29	41	28	69	13
30 - 34	30	37	67	-7
35 - 39	26	26	52	0
40 - 44	25	30	55	-5
45 - 49	36	21	57	15
50 - 54	33	25	58	8
55 - 59	17	21	38	-4
60 - 64	16	15	31	1
65 - 69	11	20	31	-9
70 - 74	15	13	28	2
75 - 79	8	17	25	-9
80 - 84	3	6	9	-3
85 - 89	2	6	8	-4
90 - 94	0	3	3	-3
95 - 99	1	1	2	0
100 a viac	0	0	0	0
nezistené	0	0	0	0
spolu	388	408	796	-20

Počet obyvateľov podľa pohlavia a veku



Zdroj: www.sodbtn.sk

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhľade. Pri počte obyvateľov 856 uvádzaného k 31.12. 2019 je hustota 104,78 obyvateľa/km². Hustota na Slovensku v r.2011 bola 111,23 obyvateľov/km².

Tabuľka č. 17: Priemerný vek, index starnutia* v roku 2013

	prerý		prerý		prerý

Zdroj: www.sodb.sk

Najvyšší počet obyvateľov bol evidovaný v r. 2017 – 893 ľudí, od tohto času počet obyvateľov postupne mierne klesá. V r. 1991 po zmene sociálno – hospodárskych podmienok bol počet obyvateľov 578, čo bolo menej ako v. 1980 (622). Súčasný mierny pokles je spôsobený hlavne chýbajúcou ponukou pre stabilizovanie mladých ľudí v obci.

Z hľadiska národnostnej štruktúry žije v obci 65 obyvateľov nezistenej národnosti, čo je 8,17%. Najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia slovenskej národnosti – 89,2%, rómskej – 2,39%, českej a poľskej po 0,13%. Z náboženského vyznania sa k rímsko-katolíckej cirkvi hlási 74,75%, 11,43 % sa hlási ku skupine bez vyznania a 11,56% je nezistené, ostatné vierovyznania – evanjelické, pravoslávne,a iné sú v zanedbateľnom počte.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce má nasledovnú štruktúru. Najväčší počet obyvateľov disponuje úplným stredným vzdelaním s maturitou - 24,12%. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia so základným vzdelaním – 17,59% a bez vzdelania – 16,83%. Vysokoškolské vzdelanie I., II. a III. stupňa má 7,41 % obyvateľov.

Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s úplným stredným vzdelaním. Nárast bol zaznamenaný aj v skupine obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

7.2. Ekonomická aktivita obyvateľov

Hospodársku základňu v obci tvorí poľnohospodárska výroba, dominantné postavenie roľníctva je zreteľné v celom historickom vývoji obce. V obci nie je významný zamestnávateľ. Poľnohospodársku výrobu zastupujú samostatne hospodáriaci roľníci. Výrobná sféra v obci je zastúpená malou spoločnosťou zaoberajúcou sa výrobou hliníkových výrobkov a stavebných prvkov, ktorá sídli v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva a spoločnosťou zaoberajúcou sa výrobou kŕmnych zmesí a predajom krmív. Väčšia priemyselná výroba nie je zastúpená. Z ostatných oblastí pre možnosť ekonomickej aktivity obyvateľov v obci sú obchod s potravinami, obecný úrad, materská škola. Prevažná väčšina ekonomicky činných obyvateľov cestuje za prácou do priľahlých miest (Žiar nad Hronom, Žarnovica).

Podľa SODB 2011 (výsledky sčítania SODB 2021 v čase spracovania Zadanie neboli k dispozícii) žilo v obci 796 obyvateľov, z toho 377 obyvateľov bolo ekonomicky činných, 77 nezamestnaných, 146 detí do 16 rokov, 59 študenti stredných a vysokých škôl a 143 dôchodcov. Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov bol 47,69%.

Poľnohospodárska pôda v území obce predstavuje 460,5419 ha, z toho je obhospodarovaná orná pôda 200,2804 ha a 244,8091 ha sú trvalé trávne porasty.

Lesy pokrývajú 254,9507 ha územia obce, obhospodarujú ich Lesy SR š.p.

Živočíšna výroba

Živočíšnu výrobu zastupujú SHR s chovom hovädzieho dobytku a oviec. Pomer produkcie mäsa a mlieka sa prispôsobuje trhu.

Rastlinná výroba

Na poľnohospodárskej pôde sa pestujú krmoviny a obilniny. Ostatné poľnohospodárske odvetvia (ovocinárstvo, záhradníctvo, vinohradníctvo a pod.) sa v rozsahu významnejších podnikov alebo plôch nevykonávajú.

7.3. Domový a bytový fond

V súčasnosti je bývanie hlavnou funkciou v riešenom území. Táto funkcia je reprezentovaná predovšetkým tradičnou zástavbou rodinných domov, zväčša jednopodlažných a jednobytových, užívajú sa takmer výlučne na bývanie.

Najväčší rozvoj bytovej výstavby zaznamenala obec v rokoch 1961-1980 a po roku 2006. Bytov spolu je 278. Celkový počet obývaných bytov v obci dosahuje 229, neobývaných bytov 49. Žiadny byt sa nenachádza v nebytovej budove. 49 bytov je v budove s viac ako 3 bytmi. V obci sa nachádzajú tri nájomné bytové domy, v ktorých spolu je 66 bytových jednotiek, ktoré zrealizovala obec s podporou ŠFRB. Ďalších 16 bytov je v osobnom vlastníctve a 10 nájomných, ktoré boli postavené súkromnou osobou.

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné: v r. 2011 pripadalo na jeden byt v obci v priemere pripadalo 2,1 osôb, čo je menej ako je priemer okresu Žiar nad Hronom (2,61)

Intenzita novej bytovej výstavby sa v posledných rokoch mierne zvýšila a vzrastá dopyt po stavebných pozemkoch. Obec samotná aktívne rieši poetiku bývania výstavbou nájomných bytových domov. V budúcnosti je možné za predpokladu vytvorenia ponuky pre výstavbu očakávať stabilizáciu a mierny nárast počtu obyvateľov. Napomôcť tomu by mohol aktuálny trend sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí.

Ďalším zdrojom dopytu po nových bytoch bude pokračujúci trend znižovania počtu osôb na domácnosť a rast priemernej obytnej plochy na obyvateľa.

Pre návrhové obdobie r. 2045 pri predpoklade nárastu obyvateľov a vytvorenia optimálnych podmienok pre rozvoj obce, by sa mohol očakávať 2,0 % medziročný odhadovaný prírastok (17 obyvateľia/rok) t.j. do roku 2045 o 391 obyvateľov na celkový počet 1247 obyvateľov. Úlohou územného plánu je vo vymedzenom časovom horizonte navrhnuť územnotechnické podmienky tak, aby vyústili do nových pracovných príležitostí, bytového fondu, vybavenosti, technickej infraštruktúry a pod.

8. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce

V Dolnej Ždani boli zistené nálezy v 9 -10. stor. , ktoré preukazovali osídlenie. V Stredoveku sa osídlenie sústreďovalo k vodnému toku, využívalo vyvýšené terasy a brody cez rieku.

Prvým písomným dokladom o obce je listina Ostrihomskej kapituly z r. 1391 ako obec patriaca k hradnému panstvu Revište pod názvom Sdan. Koncom 17. storočia pripadla obec štiavnickej Banskej komore. V 18. stor. bola začlenená do župy Tekovskej.

Obec bola poľnohospodárskou poddanskou obcou. Sediaci vlastnili záprahový dobytok. Najväčšie výnosy boli na zaplavovaných lúkach pri Hrone. Les mal pre obyvateľov veľký význam - poskytoval drevo – palivové drevo a stavebný materiál a možnosť lovu. V obci bol mlyn. Poľnohospodársky ráz si obec zachovala až do 20. stor. V ďalších rokoch väčšina občanov produktívneho veku pracovala na parnej píle v Hliníku nad Hronom. Niektorí obyvatelia odišli na poľnohospodárske práce do Nemecka. Od roku 1928 mala obec obecnú krčmu. V r. 1938 bola obec elektrifikovaná. V r. 1947 bolo založené roľnícke strojové družstvo. V r. 1957 bolo založené jednotné roľnícke družstvo. V obci bol mlyn, ktorý v roku 1935 odkúpil dražbou mlynár Karol Galláš. Počas svojej existencie mlyn slúžil občanom dediny. V roku 1952 bol mlyn zatvorený. Neskôr z mlyna bola zriadená miešareň krmív.

Obec má hlavne v jej južnej časti pomerne dobre zachovanú urbanistickú štruktúru a čiastočne aj architektúru pri objektoch, ktoré neboli významnejším spôsobom prestavané. Urbanisticky bola vytvorená jednou ulicou s obojstrannou zástavbou s kostolom v strede obce. Obec sa rozširovala aditívnym spôsobom. V polovici minulého storočia bola vybudovaná súbežná ulica h hlavnou ulicou pri Prochotskom potoku. Časovo posledná etapa výstavby z prelomu storočí až do súčasnosti je vo východnej časti, predstavuje skupinu rodinných domov s nadväzujúcou plochu bytových domov. Priestor okolo kostola je malý, nevytvára „námestie“ . Neďaleko kostola je cintorín. Na dlhých úzkych pozemkoch je obytný dom orientovaný do ulice valbou. Za obytnou časťou domu domu boli hospodárske časti.

V polovici minulého storočia boli zrealizované domy, ktoré potierali typický architektonický výraz. Domy sa stavali takmer štvorcového pôdorysu, prízemné s vyvýšeným suterénom a manzardkou vo valbovej streche. Niektoré pôvodné domy sú prestavané, kvalita ich architektonického riešenia je rôzna.

Pri urbanistickej kompozícii je potrebné rešpektovať:

- Charakter kompaktnej zástavby obce tvorenej uličnou zástavbou
- Dotvoriť historicky vytvorený centrálny priestor obce s kostolom Najväčšej Trojice
- Kompaktné rozvojové plochy pre bývanie sústrediť východnej časti obce s väzbou na plochu materskej školy a bytových domov
- Športové a rekreačné plochy pre obyvateľov orientovať do „ nových častí“ obce t.j. k plochám bytových domov
- Zachovať vidiecky charakter obce so súčasným komfortom bývania hlavne v jej južnej časti
- Pri výstavbe nových a prestavbe a dostavbe existujúcich objektov dodržať krajínovorné, ekostabilizačné, diverzifikačné a estetické požiadavky.
- Rešpektovať limity prírodného charakteru (topografické pomery, vodné toky) a antropogénneho charakteru (dopravné koridory, siete technickej infraštruktúry).
- Zvýšiť estetické kvality prostredia návrhom výsadby zelene.

- Overiť, prípadne prehodnotiť kapacitu cintorína.
- Podporovať poľnohospodárske využívanie krajiny a činnosť samostatne hospodáriacich roľníkov.
- Stanoviť regulatívy ochrany prvkov miestneho územného systému ekologickej stability.

9. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce

Požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce

- Obytná zástavba je z plošného hľadiska v pomerne dobrom technickom stave a plošné asanácie nie sú potrebné. Rekonštrukciu a rozširovanie existujúceho bytového fondu možno realizovať dostavbami a nadstavbami, pri dodržaní regulatívov intenzity využitia, ktoré stanoví návrh územného plánu. V zastavanom území doplniť preluky len za podmienky napojenia na verejnú komunikáciu a zachovania uličnej formy zástavby.

Pri prestavbách vytvoriť podmienky riešenia pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie pri všetkých investičných zámeroch verejného charakteru.

Pri prestavbe nevyužitých plôch a objektov dať dôraz na zvýšenie ich estetickej a kvalitatívnej úrovne.

- V nových rozvojových plochách pre bývanie rešpektovať kompozičné a architektonické princípy existujúcej zástavby s akceptovaním súčasných materiálov a požiadaviek na komfort bývania.
- Zásadné plošné rozširovanie objektov občianskej vybavenosti vo výhľade do r. 2045 nie v obci potrebné riešiť. Pre rozvojové zámery nie sú potrebné plošné asanácie.

10. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia

10.1. Verejné dopravné vybavenie

Regionálne dopravné vzťahy

Prepravné vzťahy v rámci územia obce Dolná Ždaňa sú viazané na cestnú, železničnú, cyklistickú a pešiu dopravu.

Územím obce prechádza cesta:

- III/2486 v trase križovatka s cestou III/2495 - Žiar nad Hronom – križovatka s I/9
- III/2495 v trase Hliník nad Hronom – Prochot

Južne od obce - cez územie obce Hliník nad Hronom prechádza rýchlostná cesta R1 medzinárodný cestný ťah E58, multimodálny koridor TEN-T. Do katastrálneho územia obce nezasahuje ani ochranné pásmo rýchlostnej cesty.

Priamo územím obce neprechádza železničná trať. Železničná trať č. 121 zaradená v sieti TEN –T Hronská Dúbrava – Palárikovo prechádza obcou Hliník nad Hronom. Železničná stanica je umiestnená v blízkosti zastavaného územia obce Dolná Ždaňa a pre obyvateľov obce j dostupná.

Najbližšie letisko sa nachádza v meste Sliač (45 km). Územie obce sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení. Aj napriek tomu je potrebné venovať pozornosť navrhovaným stavbám, ktoré by svojou výškou, alebo rušivými technickými zariadeniami ohrozovali bezpečnosť letu.

Cestné komunikácie

Cestná sieť v obci a jej území okrem uvedených ciest III. triedy, ktoré sú v správe Banskobystrického samosprávneho kraja, tvorí sieť miestnych komunikácií, ktoré spravuje obec. Na cestách III. triedy sa nenachádzajú žiadne mostné objekty. Na uvedených cestách vr. 2015 nebolo vykonané sčítane dopravy.

Cesta III/2495 v trase Hliník nad Hronom – Prochot prechádza severo – južne cez obec. Cesta je v obci Prochot ukončená, čo má za následok, že viaže na seba len cieľovú a zdrojovú dopravu do obce Prochot (571 obyvateľov) a susednej obce Horná Ždaňa (551 obyvateľov).

Cesta III/2486 v trase križovatka s cestou III/2495 - Žiar nad Hronom – križovatka s I/9 je regionálneho charakteru a spája obec Dolná Ždaňa, Dolná Trnávka a Lovča s okresným mestom Žiar nad Hronom. Spojenie obce s okresným mestom je zabezpečené aj rýchlostnou cestou R1 vedenou obcou Hliník nad Hronom a tiež aj jej súbehom – cestou I. triedy I/65 Hliník nad Hronom - Žiar nad Hronom.

Dopravné napojenie na cesty nadregionálneho významu je veľmi dobré.

Celková dĺžka miestnych komunikácií v obci je cca 6,7 km. Ich stavebnotechnický stav je rôzny – od relatívne dobrého až po nevyhovujúci. Trasy miestnych komunikácií v okrajových polohách zastavby obce prechádzajú do poľných ciest. Prevažná časť ciest v zastavanom území obce, ktoré preberajú funkciu obslužných komunikácií, majú nevyhovujúce šírkové pomery.

V obci nie čerpacia stanica pohonných hmôt.

Pešia doprava

Chodníky sú v obci sú vybudované pri ceste III/2495. Pri miestnych komunikáciách chodníky nie sú vybudované. Dĺžka chodníkov je cca 4,5 km.

Statická doprava

V obci nie sú vybudované verejné parkovacie plochy. Evidovaný je nedostatok plôch pre statickú dopravu v centrálnej časti obce pri miestnych komunikáciách, pri kostole, pri cintoríne a obchode s potravinami. V južnej časti obce absentujú parkovacie plochy pri futbalovom štadióne, ktorý je z obce prístupný len pešo, motorovou dopravou z obce Hliník nad Hronom.

Ostatné parkovacie plochy sú v rámci uličnej siete pred domami, garážami a na parcelách rodinných domov. Evidenčné údaje o počtoch parkovacích miestach a garážovaných vozidlách v obci nie sú k dispozícii.

Pre obyvateľov a pre objekty občianskeho vybavenia odstavné a parkovacie plochy je potrebné dimenzovať podľa STN 73 6110/Z2, pre stupeň motorizácie 1 : 3,5 a pre pomer delby dopravnej práce individuálnej dopravy k automobilovej doprave 40:60, pre veľkosť sídelného útvaru do 20 000 obyvateľov a pre obytnú zónu miestneho významu.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava má v riešenom území potenciál plniť funkciu lokálnej alternatívnej dopravy, a tiež aj z hľadiska rekreácie (cykloturistika, poznávacia turistika). Pre cyklistickú dopravu nie sú vyčlenené samostatné chodníky ani dopravné pásy.

Verejná hromadná doprava

Dochádzka za prácou do okolitých sídiel je vysoká a znamená značnú hybnosť obyvateľstva. Súčasná ekonomická situácia obyvateľstva vytvára zmeny v delbe dopravy z hromadnej dopravy, v prospech IAD.

Ťažisková verejná doprava je vedená po cestách III. triedy do okolitých miest - Žiar nad Hronom, Žarnovica. Na ceste III/2495 sú 5 obojsmerné autobusové zastávky.

Ochranné pásma

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia platia ochranné pásma v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (Cestný zákon) a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.:

Cesta III. triedy má v extraviláne stanovené ochranné pásmo 20 m kolmo od osi vozovky, zodpovedá kategórii C 9,5/70.

V zmysle zákona o civilnom letectve (letecký zákon) je potrebné prerokovať nasledujúce stavby:

- stavby a zariadenia vysoké 100m a viac nad terénom,
- stavby a zariadenia vysoké 30m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100m a viac nad okolitú krajinu,
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice,
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje.

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať existujúce trasy dopravy - cesty III. triedy, navrhnuť rekonštrukciu v šírkovom usporiadaní v súlade s platnými normami pre danú kategóriu ciest vrátane ochranných pásiem:
- mimo zastavané územie - cesta III. triedy v kategórii C 7,5/70,
- v zastavanom území- cesta III. triedy v kategórii MZ 8,5(8,0)/50; vo funkčnej triede B3,
- existujúce miestne komunikácie šírko- a smerovo upraviť, upraviť rozhľadové pomery križovatiek tam, kde to umožnia územno-technické podmienky,
- navrhnuť dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť systémom miestnych komunikácií alebo obslužných komunikácií s následným napojením na cesty a miestne komunikácie vyššieho dopravného významu v súlade s platnými STN a TP,
- miesta navrhovaného dopravného napojenia vyznačiť schematicky, bez určenia typu a tvaru križovatky,
- rešpektovať existujúce poľné komunikácie, v prípade využívania poľných komunikácií pre nové rozvojové plochy tieto navrhnuť ako miestne komunikácie v súlade s STN,
- v prípade potreby je nevyhnutné navrhnuť opatrenia na elimináciu negatívnych účinkov dopravy a premietnuť ich do záväznej časti,
- v nových rozvojových lokalitách bývania miestne a účelové komunikácie navrhnuť vo funkčných triedach C3, C2 s jednostranným chodníkom,
- navrhnuť rekonštrukciu autobusových zastávok, vytvoriť podmienky pre bezpečné nastupovanie a vystupovanie cestujúcich, v prípade potreby nových rozvojových plôch navrhnuť nové zastávky,
- postupovať v súlade s uznesením vlády o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,
- vytvárať vzájomne prepojenú sieť cyklotrás so susednými obcami, vyznačiť ich v širších súvislostiach k riešenému územiu,
- posúdiť potrebné kapacity statickej dopravy a podľa potreby navrhnuť nové odstavňové plochy a parkoviská v zmysle STN,
- navrhnuť dobudovanie chodníkov v zastavanom aj mimo zastavaného územia obce.

10.2. Verejné technické vybavenie – vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

V obci nie je vybudovaný verejný vodovod. Obec vlastní 3 studne, ktoré zásobujú objekty Materskú školu, obecný úrad a nájomné bytové domy. Ostatné objekty sú zásobované vodou zo studní. Kvalita vody nie je vyhovujúca, má zvýšený obsah dusičnanov. V r. 2014 mal byť vybudovaný verejný vodovod „Hlinické Pohronie – zásobovanie pitnou vodou obcí Horná Ždaňa, Dolná Ždaňa a Lovča“. Z finančných dôvodov bol zrealizovaný vodovod len v obci Horná Ždaňa.

Zásobovanie obce Dolná Ždaňa je pripravené zo skupinového vodovodu ŽŽB, je riešené odberom vody z vodojemu v Hornej Ždani, kde jedna akumuláčna nádrž 1 x 150 m³ slúži pre akumuláciu vody pre obec Horná Ždaňa a 1 x 150 m³ pre obec Dolná Ždaňa. Technológia - výstroj vodojemu vybudované. V rámci

stavby bolo vybudované už aj zásobné potrubie do obce Dolná Ždaňa HD PE DN 100 mm, ktoré je ukončené na začiatku obce v smere od Hornej Ždani. V súčasnosti je vydané stavebné povolenie na realizáciu vodovodu a vodovodných prípojk.

Odvádzanie a likvidácia odpadových vôd

V obci nie je vybudovaná kanalizácia, splaškové vody sú likvidované v žumpách a septikoch, alebo miestnymi domovými ČOV vyústenými do potoka. Dažďová voda je odvádzaná povrchovo, prícestnými rigolmi a odvádzaná do potoka.

Hydromeliorácie

V riešenom území obce Dolná Ždaňa sú evidované nasledovné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.

V návrhu územného plánu budú rešpektované odvodňovacie kanále vrátane ochranného pásma 5 m od brehovej čiary kanálov a 5 m od osi krytého kanála. Križovanie plánovaných inžinierskych sietí a komunikácií s kanálmi navrhnuť v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbeh melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“ z r. 1983.

Minerálne, geotermálne a banské vody

V blízkosti obce sa nachádzajú známe termálne kúpele Sklené Teplice a termálne kúpalisko Vodný raj Vyhne. Priamo v katastrálnom území obce vyviera minerálna voda Medokýš. Banské vody v riešenom území sa nenachádzajú.

Zoznam minerálnych prameňov v obci:

Názov	Označenie v registri	Typ	Stav v roku 1999 v čase revízie registrácie	Poznámka
Medokýš	ŽR - 5	studňa	existujúci	Prameň bol upravený na spôsob kopanej studne štvorcového tvaru, o veľkosti 0,67 x 0,67 m. Nachádzal sa 1 km na západ od obce Dolná Ždaňa, v priehlbine na ľavej strane bezmenného potoka. V súčasnosti sa zachovala iba suchá betónová studňa.
Studňa pri medokýši	ŽR - 5A	studňa	existujúci	Prameň sa nachádza asi 3 m od zaniknutého prameňa ŽR 5. Je upravený ako kopaná studňa vystužená betónovými skružami. Voda je silne znečistená, v súčasnosti sa nevyužíva.
Rakytie prostredný	ŽR - 6	prameň	existuje	Prameň vyviera asi 1,5 km na severozápad od obce Dolná Ždaňa v hlbokom koryte bezmenného potoka, na jeho pravej strane. Má tvar nepravidelného obdĺžnika. Je silne znečistený, odber načretím. V súčasnosti sa nevyužíva.
Rakytie horný	ŽR - 7	prameň	existuje	Prameň sa nachádzal 2 m nad prameňom ŽR 6 - Rakytie prostredný. Bol neupravený a vytváral malú priehlbinku približne kruhového tvaru. V súčasnosti je prameň zaniknutý, okolie suché.
Rakytie dolný		prameň	existuje	Prameň minerálnej vody sa nachádza v tesnej blízkosti pod prameňom ŽR 6 - Rakytie prostredný. Je upravený, vystužený betónovou skružou, s poklopom. Voda nevysycha, ani nezamŕza. Využíva sa na pitie miestnymi obyvateľmi.

Zdroj: SAŽP

Ochranné pásma

V riešenom území je potrebné dodržiavať pásma ochrany pre vodovodnú a kanalizačnú sieť podľa zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, tzn. vodorovnú vzdialenosť od vonkajšieho pôdorysného okraja na obidve strany:

a) 1,5 m pri verejnom vodovode do priemeru 500 mm vrátane,

b) 2,5 m pri verejnom vodovode nad priemer 500 mm; v ochranných pásmach je potrebné dodržiavať zákonom stanovené požiadavky.

Požiadavky na riešenie:

- riešiť zásobovanie obyvateľov obce v súčasnom zastavanom území ako aj navrhovaných rozvojových plochách pitnou vodou z verejného vodovodu
- zamerať na elimináciu znečistenia vôd postupným odstraňovaním zdrojov plošného a bodového znečistenia vybudovaním splaškovej kanalizačnej siete a ČOV
- zabezpečiť ochranu vodných tokov a zariadení na nich v pobrežných pozemkoch. Podľa § 49, ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) sú pobrežnými pozemkami pozemky do 10 m od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom vodnom toku a do 5 m od brehovej čiary pri drobných tokoch,
- riešiť ochranu zastaveného územia od privalových vôd,
- zabezpečiť určenie ochranných pásiem pre využívané vodné zdroje v súlade s platnou legislatívou a pri plánovaní výstavby ich rešpektovať,
- v návrhu odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle vodného zákona a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov,
- tam, kde to bude potrebné pre odvádzanie vôd z povrchového odtoku odtekajúceho zo zastavaného územia obce a z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, vrátane parkovísk a odstavných plôch riešiť s prečistením zachytávajúcimi plávajúce látky,
- na miestach, kde sa predpokladá obsah látok, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť kvalitu povrchovej a podzemnej vody (odstavné plochy, parkoviská, plochy vo výrobných prevádzkach navrhnuť potrebné opatrenia na ich elimináciu.

10.3. Verejné technické vybavenie – energetika

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je pripojená na zdroj elektrickej energie prostredníctvom distribučných 22/0,4kV trafostaníc, napájaných z 22 kV vonkajších vedení 22 kV kábelovými, resp. vonkajšími prípojkami prostredníctvom 110/22 kV transformovni a 110 kV nadradenej siete. V katastri susednej obce Horná Ždaňa je vybudovaná Transformovňa TR 400kV situovaná na juhozápad od zastavaného územia. Územím obce prechádzajú vedenia:

- 400 kV vedenie V492 Veľký Ďur - Horná Ždaňa
- 400 kV vedenie V493 Horná Ždaňa - Sučany
- 2x110 kV vedenie V7527/7528 Horná Ždaňa - Slovalco
- 2x110 kV vedenie V7529/7530 Horná Ždaňa - Slovalco

Z týchto trafostaníc je napájaný verejný rozvod el. energie NN v obci, vonkajším vedením na podporných bodoch.

Existujúce úložné optické káble:

- p.b.č. 182 (V492) – ESt Horná Ždaňa
- ESt Horná Ždaňa – p.b.č. 15 ESt Horná Ždaňa493)

Verejné osvetlenie v obci je riešené jednak svietidlami na podporných bodoch siete NN (v rozsahu vzdušného vedenia NN).

Existujúce NN rozvody obce sú prevažne vzdušné na betónových stĺpoch, napájané z uvedených TS. Domové prípojky sú prevažne vzdušným vedením, čiastočne závesnými káblami, resp. káblovým zvodom pre objekty postavené v posledných desiatich rokoch.

Po stožiaroch NN vedenia sú prevedené aj rozvody vonkajšieho obecného osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných trafostaniciach. Ovládanie je prepojené s regulačným systémom obce.

Územný plán obce Dolná Ždaňa bude komplexne riešiť zásobovanie elektrickou energiou podľa návrhu jednotlivých funkčných plôch a podľa predpokladaných kapacít.

Ochranné pásma

Pre elektroenergetické vzdušné vedenia vyplývajú zo zákona o energetike nasledovné ochranné pásma vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:

- od 1 kV do 35 kV vrátane:
 - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m
 - pre zavesené káblové vedenie 1 m
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- nad 400 kV 35 m
- trafostanice - okruh 10 m.

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia od krajného kábla vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie :

- 1 m pri napätí do 110 kV vrátane riadiacej a regulačnej techniky,
- 3 m pri napätí nad 110 kV

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať koridor pre plánované nadzemné elektrické vedenie 2x 400 kV PVE Ipeľ -Medzibrod - Horná Ždaňa
- rešpektovať koridor pre plánované nadzemné elektrické vedenie 2x 400 kV Horná Ždaňa - lokalita Oslany
- rešpektovať existujúce elektrické zariadenia vrátane ich ochranných pásiem,
- prípojky vysokého napätia na trafostanice v zastavenej časti riešiť ako zemné káblové, trafostanice navrhnuť ako kioskové do 630 kA
- pre zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou navrhnuť posilnenie existujúcich zdrojov, u ktorých bude možné zvýšenie výkonu, a vybudovať nové blokové transformačné stanice VN/NN. Napájače VN pre navrhované trafostanice budú navrhnuté káblami VN 22kV uloženými v zemi, ako lúčová sieť, pripojené na existujúce vonkajšie vedenie VN I. č. 303
- Verejné osvetlenie pre riešené územie navrhnuť v závislosti na zatriedení jednotlivých komunikácií.

10.4. Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná. Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je RS 1200 v k. ú. Dolná Ždaňa, ktorá slúži pre zásobovanie zemným plynom aj obci Horná Ždaňa.

V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť prevádzkovaná SPP-D:

- VTL plynovod DN 500 PN 6,3 MPa
- VTL plynovod DN 200 PN 2,5 MPa
- VTL prípojka pre RS 1200 DN 100 PN 6,3 MPa

- Elektrická prípojka pre RS
- Distribučná STL sieť z materiálu PE s max. prevádzkovým tlakom do 100 kPa

Ochranné a bezpečnostné pásma STL a NTL plynovodu

V zmysle zákona o energetike pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrany od osi plynovodu nasledovne:

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia na každú stranu :

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- 8 m pre technologické objekty.

Bezpečnostným pásmom sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- 200 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch.

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať existujúce ochranné a bezpečnostné pásma
- rešpektovať existujúce plynárenské zariadenia
- riešiť zásobovanie plynom podľa návrhu jednotlivých funkčných plôch a podľa predpokladaných kapacít

10.5. Netradičné druhy energie

- podporovať využitie netradičných druhov energie - slnečnej energie, biomasy a iných alternatívnych energií s aplikáciou tepelných čerpadiel.

10.6. Verejné technické vybavenie – elektronické komunikačné siete

Telekomunikácie

Miestne rozvody sú zrealizované metalickými káblami uloženými v zemi vedľa miestnych komunikácií. Okrajové časti mimo kabelovej siete sú napojené vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Telekomunikačne je obec súčasťou Centra sieťovej infraštruktúry západ. Príjem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén. Existujúce rozvody obecného rozhlasu sú totožné s trasou vonkajšieho osvetlenia. Napojené sú z rozhlasovej ústredne, ktorá je v budove obecného úradu.

Ochranné pásmo telekomunikačných rozvodov

V zmysle zákona o elektronických komunikáciách sa zriaďuje ochranné pásmo v šírke 1,5 m od jeho osi obojstranne. Na ochranu proti rušeniu prevádzky rádiokomunikačných zariadení sa určujú kruhové a smerové ochranné pásma. Rozsah týchto pásiem sa stanovuje individuálne výpočtom a potvrdzuje v územnom konaní. Kruhové ochranné pásmo môže byť vymedzené kružnicou s polomerom až 500 m.

Iné druhy telefónnej siete

- V rámci pokrytia územia Slovenska signálom Verejnej rádiatelefonickej siete sú vybudované základňové stanice pre šírenie signálu VRS systémom GSM 900 MHz a GSM 1800 MHz. V súčasnosti pôsobia na Slovenskom trhu traja mobilní operátori – Orange Slovensko, a. s., Bratislava, spoločnosť Slovak Telekom, a O2 Slovakia s.r.o. Tieto spoločnosti majú na území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja. Signál mobilných operátorov je slabý, chýba technické zariadenie na zosilnenie signálu.
- Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem vrátane požiadaviek na zabezpečenie ekologickej stability územia.

11. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, na ochranu prírodných zdrojov, chránených území a na zabezpečenie ekologickej stability územia

11.1. Ochrana prírody a krajiny

Z hľadiska územnej ochrany prírody vykonávanej v súlade so zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, do územia obce nezasahuje žiadne chránené územie. V blízkom okolí sa nachádza európskeho významu v rámci siete Natura 2000 SKUEV0273 Vtáčnik s 2. stupňom ochrany, SKUEV 0264 Klokoč a SKUEV 0265 Suť, CHKO Ponitrie, CHKO Štiavnické vrchy.

Z hľadiska ochrany prírody predstavuje okolie obce veľmi významné územie s množstvom chránených území, čo svedčí o zachovalosti a bohatosti miestnej prírody. V riešenom území sa maloplošné chránené územia.

Veľká časť riešeného územia patrí do 1. stupňa ochrany – všeobecná ochrana v zmysle §12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. V južnej časti k.ú. hranica prechádza aj cez územie európskeho významu SKUEV0947 Stredný tok Hrona. V rôznom stupni roztrúsena sa na trvalých trávnych plochách vyskytujú biotopy európskeho alebo národného významu.

Prvky územného systému ekologickej stability zmysle GNÚSES Slovenska, ÚPN VÚC Banskobystrického samosprávneho kraja a RÚSES okresu Žiar nad Hronom do riešeného územia zasahujú nasledovné prvky ÚSES:

- regionálne biocentrum RBcl Žiar, ktoré je situované v trase regionálneho terestrického biokoridoru RBkl Nízky Vtáčnik, ktorý potencionálne prepája orografické celky Štiavnické vrchy - Vtáčnik
- Biotopy európskeho významu:
- Sk2 Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou (NATURA 2000: 8220)
- Pi4 Pionierské spoločenstvá plytkých silikátových pôd (NATURA 2000: 8230)
- Tr2 Subpanónske travinno bylenné porasty (NATURA 2000: 6240* prioritný druh aTr6 Teplomilné lemy.
- Biokoridor nadregionálneho významu - NBkhl Hron – hydrický biokoridor
- Biokoridor regionálneho významu - RBkhl Prochotský potok – hydrický biokoridor

V riešenom území je navrhovaný aj chránený areál (-CHA) Ždánske lazy. Uvedená lokalita sa navrhuje z dôvodu zabezpečenia ochrany vzácnych biotopov lúčnej a lesnej vegetácie, ktoré tvoria zároveň priestor pre vývojové a životné cykly chránených druhov živočíchov. Ďalej je to genofondová lokalita ZH89 Dolnoždánska skala, ZH72 Dolná Ždáňa.

Chránené druhy (druhová ochrana)

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach riešeného územia, napr:

vtáky (*Aves*), konkrétne najmä rad: dravce (*Accipitres*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), výr skalný (*Bubo bubo*), hadiar krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), v obci evidujeme dva hniezda bociana bieleho (*Ciconia ciconia*) z triedy: cicavcov (*Mammalia*) je to najmä pod Ždánskou skalou sa vyskytujúci chránený druh rys ostrovid (*Lynx lynx*) a mačka divá (*Felis silvestris*). Uvedené územie je aj migračnou trasou medveďa hnedého (*Ursus arctos*) a vlka dravého (*Canis lupus*). Na uvedenú lokalitu sú úzko viazané aj chránené druhy z triedy hmyzu (*Insecta*), rad: chrobáky (*Coieoptera*), sú to druhy *Staphylinus (Ocyopus) biharicus*, kyjaničkár modrý (*Korynetes caeruleus*), druh európskeho významu plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*).

Vodné toky rešpektovať ako významné biokoridory a mokrade.

Požiadavky na riešenie:

- podporiť územnú ochranu vymedzených prvkov ÚSES, a tým zvýšiť ich zabezpečenie voči prípadným negatívnym zásahom,
- v návrhu územného rozvoja obce Dolná Ždaňa rešpektovať kostru územného systému ekologickej stability (ÚSES),
- vodné toky rešpektovať ako významné biokoridory a mokrade.
- vodné toky v zastavanom území neodvádzať krytým profilom, ale ich zapojiť spolu s okolitou vegetáciou na formovanie oddychových zón a pod.,
- zachovať, resp. obnoviť a upraviť, ako aj legislatívne podporiť významnú sídelnú vegetáciu. Okrem toho riešiť adekvátne zastúpenie zelene v sídle, resp. jej plošné rozšírenie,
- stanoviť regulatívy novo navrhovaných činností v závislosti od lokalizácie chránených území, prvkov ÚSES a pod.,
- prvky ÚSES v zastavanom území – biocentrá a biokoridory budovať ako súčasť obecných priestorov. V priestoroch biokoridorov by mali vznikať tzv. prietočné urbánne štruktúry, osou ktorých budú vodné toky s optimálne zachovaným prírodným charakterom
- Pri budovaní resp. prekládkach elektrických vedení 22 kV zabezpečiť, aby boli použité technické opatrenia zabraňujúce usmrcovaniu vtákov.

11.2. Prírodné zdroje

ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená lesným zákonom. Lesy pokrývajú 254, 9507 ha, čo je 31,21 % katastrálneho územia. Nachádzajú sa tu výlučne hospodárske lesy. Ochranné pásmo lesa tvoria podľa lesného zákona pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku. Lesy v katastrálnom území obhospodaruje urbárska spoločnosť a Lesy SR š.p.

ochrana vodných zdrojov

Povrchové a podzemné vody vzhľadom na svoju nenahraditeľnosť a spoločenský význam sú chránené systémom opatrení, v ktorom právnym podkladom je zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

V roku 2011 bol na základe uznesenia vlády SR č. 178/2001 schválený dokument Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030. V dokumente je uvedený profil MVE Jalná na rieke Hron v 138,00 rkm, ktorý zasahuje do k. ú. obce Piteľová. Podľa stanoviska MŽP SR (list č. 54734/2020) na základe programového vyhlásenia vlády sa bude profil pre MVE Jalná prehodnocovať.

Ochrana vodného bohatstva je zakotvená vo vodnom zákone v piatej časti "Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov":

- všeobecné povinnosti
- chránená vodohospodárska oblasť
- ochranné pásma vodárenských zdrojov
- referenčná lokalita
- citlivé oblasti
- zraniteľné oblasti

Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia nespadá žiadne územie CHVO.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Táto forma ochrany vyplýva z § 32 vodného zákona a realizuje sa formou stanovenia ochranného pásma vodárenských zdrojov (OP). Ochranné pásma vodárenských zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa stanovujú v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia nespadá žiadne územie ochranného pásma podzemných a povrchových vôd.

Referenčná lokalita

Do riešeného územia nespadá povodie referenčnej lokality podľa § 32a vodného zákona.

Citlivé a zraniteľné oblasti

Podľa § 33 a 34 zákona o vodách sú určené ministerstvom kritériá pre stanovenie citlivých a zraniteľných oblastí. K. ú. Dolná Ždaňa má stanovené citlivé a zraniteľné oblasti podľa Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti.

Ochrana záujmových území výhľadových vodných útvarov - vodných nádrží

Podľa Plánu manažmentu správneho územia povodia Hrona (aktualizácia rok 2015) sa v riešenom území neuvažuje s lokalizáciou výhľadového vodného útvaru - vodnej nádrže.

Ochrana prírodných liečivých a minerálnych vôd

V riešenom území sa neuplatňuje ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov. Legislatívne podmienky pre takýto druh ochrany sú zakotvené v zákone č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Požiadavky na riešenie:

- navrhnuť plochy na výsadbu verejnej zelene v nových rozvojových plochách,
- rešpektovať regionálny a miestny územný systém ekologickej stability (RÚSES, MÚSES) – vytvára nie a udržiavanie ÚSES je verejným záujmom,
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou, to znamená nezasahovať do záujmového prostredia bariérovými prvkami, minimalizovať možnosť iného funkčného využitia,
- rešpektovať a chrániť sprievodnú zeleň vodných tokov,
- pri návrhoch nových komunikácií navrhnuť dostatok izolačnej zelene,
- navrhnuť ekostabilizačné opatrenia a ekostabilizačné prvky,

11.3. Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva

Územie celého regiónu je z hľadiska archeologického výskumu pomerne slabo preskúmané. V riešenom území sú evidované viaceré archeologické lokality a náleziská z obdobia praveku až novoveku:

- historické jadro obce
- ľavý breh ústia Prochotského potoka do inundácie rieky Hron (terasa nad potokom) –orbou porušené polykultúrne sídlisko (nálezy z doby rímskej, keramika z 9-10- stor. n.l., zstená limnokvarcitová surovina)

Obec Dolná Ždaňa z pamiatkového hľadiska nie je zaujímavá. V obci sa nenachádza nehnuteľná národná kultúrna pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ani územie obce alebo jeho časť nie je vyhlásená za pamiatkovo chránenú.

V záujme ochrany zvyškov pôvodnej hodnotnej zástavby ľudovej architektúry je potrebné rešpektovať pôvodnú historickú urbanistickú štruktúru, parceláciu, historický pôdorysný architektonický výraz uličných priečelí so zachovanými hodnotnými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry.

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať klasicistický kostol Najsvätejšej Trojice z r. 1847 (uprav z r. 1935) a jeho dominantnosť k okolitej zástavbe
- rešpektovať pôvodnú uličnú štruktúru zástavby obce - parceláciu, historický pôdorysný tvar zástavby rodinných domov, ich výškové a objemovo-priestorové usporiadanie v zastavanom území obce,
- zachovať drobnú historickú architektúru:
- kamenný kríž s Ukrižovaným a Pannu Máriu na stípe (areál kostola)
- prícestný stĺp sv. Jána Nepomuckého z r. 1836
- prícestný stĺp Dobrého pastiera z pol. 20. stor.
- Prícestnú kaplnku Panny Márie vymurovaná z kameňa (pri dome č.6)
- zachovať v maximálnej miere vidiecky charakter zástavby , t.j. torzo historickej uličnej štruktúry zástavby okolo kostola a južným smerom hlavnou ulicou, okolo hasičskej zbrojnice, bývalého mlyna, k Hronu (k bývalému brodu okolo prícestného stĺpa sv. Jána Nepomuckého), minimalizovať asanácie historickej zástavby
- akceptovať plochy zelene záhrad, preferovať výsadbu ovocných a pôvodných druhov drevín,
- rešpektovať podmienky ochrany archeologických nálezov:

V prípade nevyhnutnosti vykonania archeologického výskumu za účelom záchrany archeologických nálezov alebo nálezových situácií predpokladaných v zemi na území stavby o archeologickom výskume a podmienkach jeho vykonania rozhodne v samostatnom rozhodnutí krajský pamiatkový úrad. V prípade zistenia archeologického nálezu mimo povoleného pamiatkového výskumu je nálezca povinný oznámiť túto skutočnosť príslušnému pamiatkovému úradu.

11.4. Požiadavky na ochranu ložísk nerastov

Do k. ú. obce Dolná Ždaňa zasahuje výhradné ložisko s určeným dobývacím priestorom (206) Dolná Ždaňa – Rakovec - ťažba stavebného kameňa – andezit a ložisko nevyhradeného nerastu (LNN 4081) Horná Ždaňa - Koložiar. Je určené prieskumné územie Lovča - hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd, určené pre PW geoenergy a.s. Bratislava s platnosťou do 28.11.2022.

V riešenom území sú evidované skládky odpadov, ani staré banské diela. V území sú zaregistrované zosuvy a riešené územie sa nachádza v nízkom až strednom radónovom riziku.

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať zosuvné územia a plochy so zvýšeným radónovým rizikom.

12. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia

Na území obce je potrebné rešpektovať uvedené ochranné pásma nadradených trás systémov dopravného a technického vybavenia obce:

Dopravné vybavenie územia:

- Cestné ochranné pásma – pre cesty mimo zastavaného územia – III/2483
- 20m od osi vozovky cesty III. triedy

Ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení

- vonkajšie nadzemné elektrické vedenie
- od 1 kV do 35 kV vrátane 10m
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- trafostanice - 10 m

Ochranné pásma plynárenských zariadení

- 4m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- 8m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
- 1m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4MPa
- 8m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, trasové ohrevy plynu a telekomunikačné zariadenia)

Bezpečnostné pásma plynárenských zariadení

- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4MPa do 4MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm
- 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm
- 50 m pri regulačných staniach, filtračných staniach, armatúrnych uzloch

Ochranné pásma telekomunikácií – telekomunikačné vedenia a zariadenia

- 1,5m od osi trasy po oboch stranách

Stavby a zariadenia vodného hospodárstva

- Ochranné pásmo skupinového vodovodu Žiar-Žarnovica-Beňadik (ŽŽB) - DN 500 mm - 1,5 m na obe strany od okraja potrubia
- Ochranné pásmo zásobného potrubie do obce Dolná Ždaňa HD PE DN 100 mm - 1,5 m na obe strany od okraja potrubia
- Ochranné pásmo vodných tokov - vodohospodársky významný vodný tok Hron, vodohospodársky významný vodný tok Prochotský potok, drobný vodný tok Rakovec, drobný vodný tok Biely potok bezmenné prítoky, kanály
- pri vodohospodársky významných vodných tokoch - v šírke 10m obojstranne od brehovej čiary alebo vzdušnej päty hrádze
- pri drobných vodných tokoch - 5 m obojstranne od brehovej čiary

Ochranné pásmo lesa

- 50 m od hranice lesného pozemku

Ochranné pásmo cintorína

- Max. 50 m, ak je vyhlásené VZN

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať koridor pre plánované nadzemné elektrické vedenie 2x 400 kV PVE Ipel' -Medzibrod -

- Horná Ždaňa
- rešpektovať koridor pre plánované nadzemné elektrické vedenie 2x 400 kV Horná Ždaňa - lokalita Oslany
 - rešpektovať uvedené dopravné trasy vrátane ich ochranných pásiem
 - rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení
 - nenavrhopvať rozvojové plochy v uvedených ochranných pásmach

13. Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva

13.1. Požiadavky v záujme obrany štátu

V záujmovom území nie sú evidované žiadne nadzemné, podzemné objekty ani inžinierske siete vojenskej správy.

13.2. Požiadavky v záujme požiarnej ochrany

Na území obce nepôsobí dobrovoľný hasičský zbor. Ochrana pred požiarmi je zabezpečená dohodu s dobrovoľnými hasičskými zbormi susedných obcí a profesionálnym hasičským zborom zo Žiaru nad Hronom.

Požiadavky na riešenie:

- riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade s platnou legislatívou,
- pre všetky areály je nutné zabezpečiť zdroj vody na hasenie požiarov,
- v nových rozvojových plochách komunikácie navrhovať v súlade s príslušnými predpismi, aby bol zabezpečený prístup požiarnej techniky.

13.3. Požiadavky v záujme civilnej ochrany

V záujmovom území nie sú evidované žiadne inžinierske siete civilnej ochrany, ani plynotesné alebo odolné úkryty. Ochrana obyvateľstva pred mimoriadnymi situáciami alebo ohrozením je jednoduchými úkrytmi budovanými svojpomocne.

Požiadavky :

- zapracovať návrh riešenia záujmov CO; uplatniť stavebnotechnické požiadavky a technické podmienky na určené zariadenia CO,
- riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce v súlade s platnými predpismi.

13.4. Ochrana pred povodňami

Podľa Plánu manažmentu povodňového rizika (SVP, š. p.), v rámci ktorého sú navrhované protipovodňové opatrenia pre SR, je známy rozsah záplavovej čiary z vodného toku Hron pre návrhový prietok Q_{100} v južnej časti katastra.

Na ostatných vodných tokoch nie je vysledované inundačné územie.

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu krajinnokoekologických opatrení uvažovať s opatreniami na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny a s protieróznymi opatreniami,
- navrhnuť protipovodňovú ochranu v prípade stavebných zámerov v blízkosti vodných tokov
- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd,
- protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

14. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania

územia obce s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu

Zásady urbanistického rozvoja a funkčného využívania riešeného územia:

- Rešpektovanie historickej urbanistickej štruktúry v existujúcej zástavbe a akceptovanie architektonického stvárnenia objektov pri hlavnej ceste
- Nadviazanie na historickú štruktúru v nových rozvojových plochách bývania v rodinných domoch
- reštrukturalizácia a rozvoj hospodárskej základne s preferovaním výrobných aktivít viažucich sa na tradičnú poľnohospodársku výrobu,
- vytváranie podmienok pre rozvoj rekreačných priestorov regionálneho a nadregionálneho významu s dôrazom na rozvoj vidieckej rekreácie,
- zabezpečenie komplexnej obsluhy obyvateľov v oblasti základnej občianskej vybavenosti,
- vytvorenie kvalitných dopravných väzieb a priestorových podmienok pre rozvoj.

Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania obce:

Pre riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v návrhu Územného plánu obce Dolná Ždaňa sú nasledujúce požiadavky:

- vymedziť vhodné plochy pre ďalší územný rozvoj obce, prioritne pre bývanie (rodinné domy a bytové domy)
- popri rozvoji obytných funkcií obce zaoberať sa v adekvátnom rozsahu aj rozvojom ďalších funkcií územia, najmä rekreácie s využitím prírodného potenciálu, rekreačnú funkciu orientovať do plôch nadväzujúcich na športový areál a Hron
- výrobné činnosti orientovať prioritne do areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva
- rešpektovať stanovené ochranné, bezpečnostné a hygienické pásma, ako aj požiadavky ochrany prírody a prírodných zdrojov,
- v riešení je potrebné naviazať na pôvodnú urbanistickú štruktúru, novú zástavbu prednostne umiestňovať v dopravne dobre dostupných lokalitách,
- pri navrhovaní novej zástavby, nielen bytovej, zachovať znaky vidieckej zástavby, typickej pre obce, čomu prispôbiť aj navrhované typy rodinných domov,
- z hľadiska navrhovania technickej infraštruktúry sa vyhýbať neekonomickému riešeniu jednostranne obostavaných komunikácií,
- areály výrobných a poľnohospodárskych prevádzok oddeliť od obytnej zástavby pásom ochrannej zelene,
- zohľadňovať v riešení požiadavky bezbariérovosti pri stavbách užívaných osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu pri všetkých investičných zámeroch,
- stanoviť zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v súlade.

15. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby

15.1. Bývanie

V súčasnosti je bývanie hlavnou funkciou v riešenom území. Táto funkcia je reprezentovaná predovšetkým tradičnou zástavbou rodinných domov, zväčša jednopodlažných. V obci sa nachádzajú 3 nájomné bytové domy. Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu 3,0. Forma bývania v rodinných domoch by mala prevažovať aj v budúcnosti v návrhu nových plôch pre bývanie.

Požiadavky na riešenie:

- zachovať kompaktnú urbanistickú štruktúru obce,
- navrhnuť nové plochy pre výstavbu rodinných domov, ktoré budú naväzovať na existujúce

- zastavané územie s ohľadom na čo najoptimálnejšie riešenie technickej infraštruktúry,
- podporovať výstavbu v stavebných medzerách v uličnej fronte s cieľom vytvorenie kontinuálneho uličného priestoru,
- posúdiť vhodnosť navrhovaných rozvojových plôch pre jednotlivé funkcie s ohľadom na princípy trvalo udržateľného rozvoja a zachovania prírodných kvalít územia,
- rešpektovať ochranné pásma dopravnej a technickej infraštruktúry, ako aj ochranné pásma pohrebiska, lesov a výrobných areálov,
- nové obytné plochy riešiť komplexne s dostatočnými plochami zelene a verejnými priestormi
- v novo navrhovaných plochách pre bývanie obmedziť chov hospodárskych zvierat (najmä väčších hospodárskych zvierat - kone, ošípané, hovädzí dobytok), určiť v reguláciách limity pre chov zvierat.

15.2. Občianska vybavenosť, sociálna infraštruktúra a rozvoj turistiky

Občianska vybavenosť je vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Nekomerčnú vybavenosť tvor obecny úrad s kultúrnym domom a knižnicou, kostol a fara, cintorín, dom smútku a požiarna zbrojnica. V obci nie je základná škola, ale je materská škola. Vzhľadom na dobrú dostupnosť okresného mesta Žiar nad Hronom Žarnovica a tam dostupnú kompletnú občiansku vybavenosť sa nepredpokladá potreba nových plôch pre občiansku vybavenosť. Základnú občiansku vybavenosť je možné umiestňovať v obytnom území.

Požiadavky na riešenie sociálnej infraštruktúry sa neuplatňujú.

Požiadavky na riešenie:

- vymedziť centrálnu zónu obce a definovať ju ako územie so zastúpením funkcií bývania a občianskeho vybavenia,
- futbalový areál doplniť o obslužné a vybavenostné funkcie, podporovať rozvoj aj iných druhov športov a rekreácie ,
- rozšíriť plochy pre multifunkčné ihriská pre všetky vekové skupiny v obytnej zástavbe
- pri návrhu športových zariadení dbať, aby boli splnené požiadavky vyhlášky MZ SR č. 525/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na telovýchovno - športové zariadenia,
- rozvinúť plochy pre agroturistiku, chalupársku a chatovú rekreáciu a rekreáciu spojenú s vodáctvom

15.3. Výroba a hospodárska základňa

Najviac obyvateľov v obci je zamestnaných v poľnohospodárstve. V areáli bývalého družstva pôsobí spoločnosť zaoberajúca sa výrobou a opracovávaním hliníkových polotovarov. Ďalej sú obyvatelia zamestnaní v sieťových odvetviach, v obchodných prevádzkach a službách v neďalekých obciach a mestách.

Požiadavky na riešenie:

- pre výrobu ponechať plochy bývalého poľnohospodárskeho dvora s možnosťou rozšírenia formou intenzifikácie a využitím existujúcich objektov. V poľnohospodárskej výrobe podporovať samostatne hospodáriacich roľníkov s koncovým spracovaním poľnohospodárskych produktov,
- umožniť umiestňovanie malých prevádzok v rámci zastavaného územia v kombinácii s bývaním
- neumiestňovať veľkoplošné zariadenia priemyselnej výroby na území obce
- zberný dvor umiestniť tak, aby z dôvodu zvýšenej hlučnosti a zápachu negatívne neovplyvňoval bývanie a funkcie vybavenosti v obci.

16. Požiadavky z hľadiska životného prostredia, prípadne určenie požiadaviek na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie

V riešení územného plánu nebudú do územia navrhované také aktivity, ktoré by zhoršovali súčasný stav životného prostredia.

16.1. Odpady

Riešenie odpadového hospodárstva obce Dolná Ždaňa riešiť v súlade s platnou legislatívou, s programom odpadového hospodárstva Banskobystrického samosprávneho kraja, systém zberu, prepravy a zneškodňovanie komunálnych odpadov vrátane separovaného zberu, v prípade potreby určiť priestory (plochy), kde je možné odovzdávať vyseparované zložky komunálneho odpadu, drobný stavebný odpad, objemný odpad, vytriedené odpady z domácností s obsahom škodlivín v areáli družstva.

V závislosti od množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, a to – z domácností, z údržby verejnej zelene a pod. navrhnuť opatrenia na znižovanie množstva týchto odpadov ukladaných na skládky odpadov.

16.2. Ovzdušie

Na území obce sú malé zdroje znečistenia ovzdušia (vykurovanie) a jeden stredný zdroj znečistenia ovzdušia (výroba kŕmnych zmesí). Obec je plynofikovaná. Emisie a imisie negatívne ovplyvňujúce kvalitu životného prostredia v obci sú spôsobené diaľkovým prenosom (Žiar na Hronom, Hliník nad Hronom, ..) V návrhu je potrebné:

- Orientovať sa výrobou tepla vyžívaného v rodinných domoch a ostatných objektoch z obnoviteľných zdrojov energie,
- v návrhu riešenia špecifikovať požiadavky a podmienky umiestňovania a prevádzkovania zdrojov znečisťovania ovzdušia, zásady pre vlastníkov, resp. prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania ovzdušia pre minimalizáciu emisií z činnosti, výroby ako aj minimalizáciu sekundárnej prašnosti pri skládke, prevoze, atď. - napr. čistenie komunikácií, zakrytie, vlhčenie materiálu ... tak, aby nedošlo k zhoršeniu imisnej situácii v území,
- v návrhu pre činnosti, kde bude dochádzať k emisiám znečisťujúcich látok ako aj zápašnosti (napr. chovy HZ ...) určiť regulatívy pre dané činnosti napr. odporúčať umiestňovať mimo zástavby rodinných domov a jej tesnej blízkosti, alebo používanie nízko-emisných techník pri chove a aplikácii hnojív.

16.3. Zeleň

- Úprava verejných priestranstiev v obci - navrhnuť revitalizáciu a novú výsadbu verejnej zelene v území,
- plochy verejnej zelene vymedziť ako nezastaviteľné plochy,
- zvýšiť podiel verejnej a sprievodnej zelene a jej kvalitu,
- navrhnuť likvidáciu invázných rastlín a ich náhradu domácimi drevinami.

16.4. Ochrana vôd

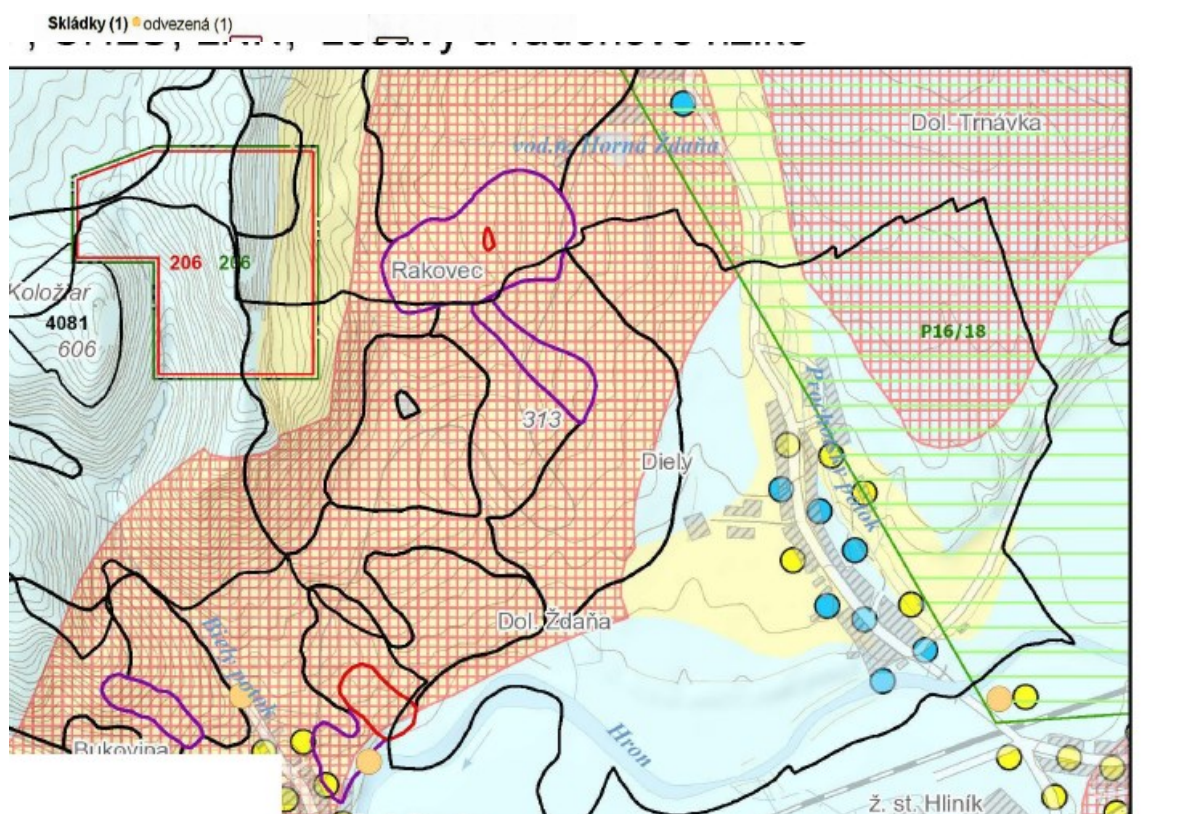
- navrhnuť rozšírenie verejného vodovodu do rozvojových plôch s cieľom zabezpečiť kvantitatívne i kvalitatívne zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou,
- likvidáciu odpadových vôd riešiť vybudovaním verejnej kanalizácie a ČOV.
- špecifikovať miestne zdroje pitnej vody, vyznačiť zdroje pitnej vody, pre ktoré je potrebné stanovenie legislatívnej ochrany,
- neumiestňovať nové potencionálne zdroje znečistenia podzemných vôd,
- pri rekonštrukciách objektov septiky nahradiť vodotesnými žumpami a domovými ČOV do doby vybudovania kanalizácie,
- odtokové pomery zrážkových vôd z poľnohospodársky využívaných pozemkov riešiť v súvislosti s návrhom tvorby a ochrany krajiny,
- navrhnuť opatrenia na zadržanie a spomalenie odtoku vody z krajiny,
- rešpektovať odvodňovacie kanály vrátane ich OP,
- navrhnuť ochranné opatrenia voči prívalovým vodám a vybrežovaniu tokov,
- zamedziť priesaku znečistených vôd a nebezpečných látok zo septikov, hnojísk a silážnych jám do podzemných vôd a navrhnuť opatrenia.

16.5. Ochrana pred žiarením a zosuvné územia

Pri navrhovaní nových stavieb a posudzovaní ich vnútorného ovzdušia a vonkajšieho žiarenia je treba postupovať podľa NV SR č. 350/2006, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného ožiarenia, účinné od 1.6.2006. V zastavanom území nie je zaznamenaný zvýšený výskyt radónu.

V území obce sú zaregistrované potencionálne a stabilizované svahové deformácie. Tieto sú vyznačené v grafickej časti Prieskumov a rozborov.

Pri návrhu rozvojových funkčných plôch v lokalitách so stredným radónovým rizikom realizovať opatrenia na jeho elimináciu na prípustnú hodnotu podľa vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. Z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.



16.6. Opatrenia na ochranu pred hlukom

Pri navrhovaní usporiadania územia (plochy určené na výrobu, športoviská, voľno časové aktivity vzhľadom k obytnej zástavbe, ako aj územiu, v ktorom je plánovaná rekreačná zóna prihliadať na vyhlášku MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti, o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí tak, aby boli dodržané prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí, uvedené v tabuľke č. 1 (hluk z dopravy a z iných zdrojov) a vo vnútornom prostredí uvedené v tabuľke č. 3 uvedenej vyhlášky (hluk z vonkajšieho prostredia).

16.7. Opatrenia na ochranu klímy

V riešení územného plánu premietnuť opatrenia vyplývajúce zo Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy schválenej uznesením vlády SR č. 478/2018 zo dňa 17. októbra 2018.

17. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov

Pre ochranu poľnohospodárskej pôdy v rámci riešenia ÚP obce sa požaduje využiť hlavne plochy v zastavanom území obce, plochy na najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôde navrhnuť len v prípadoch, keď iné riešenie nie je možné a ich iné ako poľnohospodárske využitie dôkladne odôvodniť a riadiť sa zásadami stanovenými zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Využívanie lesných pozemkov pre iné účely ako na plnenie funkcií lesov navrhnuť len v nevyhnutnom prípade a v minimálnom rozsahu.

Z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov je potrebné:

- chrániť a rešpektovať pri ďalšom rozvoji poľnohospodársku a lesnú pôdu ako jeden z faktorov limitujúcich urbanistický rozvoj,
- eróziu na poľnohospodárskej pôde návrhom výsadby zelene ako protieróznych pásov, remízok a vetrolamov,
- prednostne pre výstavbu využívať disponibilné plochy v zastavanom území obce,
- rešpektovať 50m ochranné pásmo lesa od hranice lesného pozemku,
- rešpektovať jestvujúce hydromelioračné zariadenia a ich ochranné pásma,
- vyhodnotiť predpokladaný záber použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v zmysle zákona o ochrane a využívaní PP v platnom znení,
- minimalizovať zábery poľnohospodárskej pôdy ktoré sú zaradené ako osobitne chránené pôdy,
- rešpektovať priestorovú druhovú a funkčnú diferenciaciu poľnohospodárskej pôdy a jej využívanie vo vzťahu k potenciálu pôd a ekologickej stabilite územia,
- navrhnuť spôsoby protieróznych a ekostabilizačných opatrení pre činnosti podporujúce a spôsobujúce prirodzené deštruktívne javy v území,
- lesné pozemky majú legislatívne stanovenú ochranu zákonom o lesoch v platnom znení. V riešení územného plánu je potrebné z hľadiska lesných pozemkov a lesného hospodárstva rešpektovať ochranné pásmo lesa,
- rešpektovať priestorovú štruktúru lesných pozemkov a ich využívanie vo vzťahu k potenciálu pôd a ekologickej stabilite územia,
- zachovať prístup na obhospodarovanie lesov.

18. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny

Podľa zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov môže územný plán obce vymedziť plochy, pre ktoré bude nutné obstaráť územný plán zóny. To sa týka rozsiahlejších plôch určených pre výstavbu, kde spôsob parcelácie pozemkov vyžaduje scelovanie, alebo delenie parcel. Vzhľadom na veľkosť obce nie je potrebné určiť územia, na ktoré je potrebné obstaráť územný plán zóny.

Pre urbanistické usporiadanie navrhovaných funkčných plôch bude postačujúce spracovanie urbanistických, resp. zastavovacích štúdií.

19. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia

Územný plán obce bude stanovovať súbor regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia vzťahujúcich sa na jednotlivé funkčné plochy, ktoré vymedzí územný plán.

Regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia budú určovať podmienky výstavby a hospodárneho využívania územia v súlade s princípmi udržateľného rozvoja. Budú mať charakter limitov a pravidiel zakotvených v záväznej časti dokumentácie a odporúčaní, ktoré budú súčasťou smerných častí dokumentácie.

Požiadavky na určenie regulatívov

Záväzná časť návrhu ÚPN bude stanovovať najmä:

- zásady a regulatívy funkčného využívania územia
- zásady a regulatívy priestorového usporiadania
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného občianskeho vybavenia územia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia
- zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability, vrátane plôch zelene
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie
- vymedzenie zastavaného územia obce
- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a chránené časti krajiny
- určenie, na ktoré časti územia je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny
- schému záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.

20. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby

V zmysle zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (§ 108, ods. 3) a vyhlášky č. 55/2001 Zb. územný plán obce vymedzí verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a stavby za účelom zabezpečenia verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

Medzi verejnoprospešné stavby je potrebné zaradiť :

- stavby vymedzené ako verejnoprospešné v územnom pláne veľkého územného celku Banskobystrického samosprávneho kraja
- stavby verejného technického a dopravného vybavenia vrátane vymedzenia potrebných plôch nevyhnutných pre ich realizáciu

21. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu

Postup spracovania, prerokovania a schválenia Územného plánu obce Dolná Ždaňa bude v súlade s metodikou podľa zákona č. 50/1976 Zb. (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a súvisiacimi predpismi.

Ako návrhový rok ÚPN obce Dolná Ždaňa je uvažovaný rok 2045. ÚPN obce Dolná Ždaňa spracovať v textovej, tabuľkovej a grafickej časti pre riešené územie, podkladom grafickej časti budú katastrálne mapy doplnené výškopisom.

Rozsah a obsah textovej a grafickej časti spracovať v súlade s §12 vyhlášky č. 55/2001 V návrhu zohľadniť východiská a návrhy rezortných koncepcných rozvojových zámerov, strategických rozvojových dokumentov regiónu a obce. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie sa uplatňuje § 21 ods. 2 stavebného zákona - nie je potrebné vypracovať koncept.

Grafická časť (odporúčaný rozsah):

1. Širšie vzťahy
2. Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou a verejnoprospešnými stavbami
3. Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou a verejnoprospešnými stavbami (v prípade potreby zastavané a dotykové územie)
4. Riešenie verejného dopravného vybavenia
5. Riešenie verejného technického vybavenia
6. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES
7. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

Výkresy je možné zlučovať alebo rozšíriť za podmienky zabezpečenia ich prehľadnosti a čitateľnosti.

Textová časť:

- A. Úvod - základné ciele územného plánu
- B. Riešenie územného plánu
- C. Doplnujúce údaje
- D. Dokladová časť

Obsah návrhu územného plánu v textovej časti

- a. vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis
- b. väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu
- c. základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce
- d. riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešeného obce do systému osídlenia
- e. návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania
- f. návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území najmä obytného územia, zmiešaného územia, výrobného územia, rekreačného územia, vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využívania
- g. návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie
- h. vymedzenie zastavaného územia obce
- i. vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- j. návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami
- k. návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení
- l. návrh koncepcie verejného dopravného a technického vybavenia
- m. koncepciu starostlivosti o životné prostredie
- n. vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov
- o. vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu, napr. záplavové územie, územie znehodnoteného ťažbou
- p. vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely
- q. komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov
- r. návrh záväznej časti.

Vypracovala: Ing.arch. Beáta Mikušová